

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 180 Ft

XVII. évfolyam 1. szám * Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2010. január

2009. december 4-én AZ ÉV VÁLLALKOZÓJA DÍJAT NÉMETH DEZSŐ GYOMAENDRŐDI VÁLLALKOZÓ vehette át a Művészetek Palotájában. Ezúton gratulálunk, és további sikereket kívánunk neki munkájához!

A tartalomból:

Iskolakóztoló - 9. oldal

Segítettünk a beteg gyerekeken - 15. oldal

Mindenki karácsonya - 20. oldal

POLGÁRMESTERI KÖSZÖNTŐ

„... amit a pásztor látott, azt mi is megláthatjuk, mert az angyalok minden karácsony éjjel fent lebegnek az égben, csak észre kell vennünk őket. És nem a gyertyától, nem a lámpától függ, nem a holdvilágtól, avagy a napfénytől függ, hanem az a legfontosabb, hogy olyan szemünk legyen, amely meglátja az Úr dicsőségét.” Selma Lagerlöf gondolatai azt hiszem mindenkire nézve helytállóak. Akit a szeretet és a megbecsülés gondolatai vezérelnek,ők azok, akik megláthatják azt, ami mások számára örökké rejtve maradnak. Magam és a Gyomaendrőd Önkormányzat valamennyi dolgozója nevében kívánok Önöknek áldott, békés karácsonyt és eredményekben gazdag, boldog új évet!

Várfi András

BÚÉK 2010!

Kedves Barátaim!

Itt az év vége, az Endrődiek Baráti Köre is lezárni készül egy mozgalmas, reméljük élményekben gazdag évet. A vezetőség programjának megfelelően változatlanul nyitott minden elszármazott és otthoni honfitársunk felé, aki a szülőhelyi kötődést fontos emberi tényezőnek tartja, és támogatja azt a társaságot, aki ezt tüzte zászlajára, és ahol jól érezheti magát. Az ember úgy teremtetett, hogy valamilyen közösséghez tartozzon.

Gondolom, mindenki érzékeli az idő gyors múlását. Rendezvényeinken érezhetjük, hogy a pár éve még aktív tagiaink egy része elmara- (folytatás a 2. oldalon)

Hírek innen-onnan és házuk tájáról

Gyomaendrőd brüsszeli díjat kapott

2009. december 16-án Várfi András polgármester Brüsszelben átvette az Aranycsillag-díjat, melyet Gyomaendrőd város kapott.

A díjat 1993-ban az Európai Unió alapította, és minden évben olyan településeket jutalmaznak vele, melyek sokat tettek az európai integrációért, a népek közötti kapcsolatok szorosabbra fűzéséért.

Mint ismeretes, Gyomaendrőd minden évben megrendezi a Nemzetközi Sajt- és Tűrófesztyávt. Az idén a fesztiválhoz kapcsolva egy konferenciát is szerveztek „Nők a politikai életben - határon innen és túl” címmel. A város a rendezvényre 1,3 millió forint támogatást kapott az uniótól. Ennek köszönhetően testvérvárosaink – Pilzno (Lengyelország), Schöneck (Németország), Nagyenyed (Románia), Vrútky (Szlovákia) – képviselői is jelen voltak, és bemutathatták városukat, beszámolhattak arról, hogy az országukban milyen szerepet töltenek be a nők a politikában, közéletben.

A gyomaendrődi kereszténydemokraták kezdeményezése

Ebben az évben is megrendeztük, hagyományos karácsonyi vacsoránkat az Endrődi Népházban. A helyi kereszténydemokraták és barátaink vettek részt a szívélyes és családias, igazi téli hangulatú esténken, amikor megérkezett a hó is.

A megjelenteket köszöntötte Domokos László országgyűlési képviselő és Dr. Pálmai Tamás, a KDNP Békés megyei elnöke. Az üdvözlések után Bela Gréta Virág hegedűszólója kápráztatott el bennünket, majd ezt követően felolvastuk a Bibliából Jézus születését, és ezt követően adventi és karácsonyi énekeket énekeltünk. Az asztali áldást Iványi László plébános mondta el, majd ezt követően elfogyasztottuk a finom vacsorát, melyet a Dreher Söröző és Étterem készített számunkra. A vacsora után tombolasorsolás is volt, melynek bevételét egy nemes célra szeretnénk fordítani: a II. Világháborús emlékműről ellopott névtáblájának helyreállítását szeretnénk kezdeményezni. Ehhez várjuk civilszervezetek, intézmények, cégek és magán személyek csatlakozását illetve támogatását.

Bizunk abban, hogy egy nagy összefogás eredményeként újra elkészülhet a nevet tartalmazó tábla, ami az utókornak megőrökíti hőseinket.

Aki szeretne csatlakozni, kérem keressen bennünket! Támogatásukat és csatlakozásukat előre is köszönjük.

Ungvölgyi János
KDNP helyi elnöke

Eladó

- Endrőd, Dózsa u. 9. sz. lakóház: 3 szobás, összkomfortos (916 m² udvar, a ház ebből kb. 100 m²)
- Ridegvároson 2 föld: 0,1367 HA és 0,732 HA
- BL-7 dízelmotor darálóval és fűrészgéppel
- kézi kukoricamorzsoló
- prés, boroshordók, traktor pótkocsi, vetőgép

Érdeklődni lehet az endrődi plébánián:

Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel.: 20/9457-843 vagy 66/283-940

(folytatás az 1. oldalról) dozik, beteg, mozgásában korlátozott lett, ezért összetartozásunk jeleként több Budapesten élő tagtársunkat - a közelgő ünnepekre való tekintettel - meglátogattuk. A kor előrehaladtával egyre fontosabb érzéssé válik a régi idők élményeinek felelevenítése, ami olykor mosolyt, máskor könnyeket csal az ember szemébe. Ilyen élményekben volt részünk Buczkó Imre barátommal, amikor meglátogattuk Kiszely Lajos bácsit, Pintér Bélát, Duda Béla bácsit, Hunyad Simon Péter bátyánkat, Mókó Lacit, illetve Dér Istvánnét. E látogatások számunkra is felejthetetlenek. A részletek helyett szeretnénk hangsúlyozni, hogy ezzel az ügygel folyamatosan foglalkoznunk kell. Ezúton is elnézést kérünk azoktól, akikhez nem jutottunk még el.

Teljes éwertékelést most még nem kívánok adni, de úgy érzem, és a vezetőség nevében is kijelenthetem, hogy az a számtalan esemény, amelyet egyesületünk szervezett, vagy részvételével segítette annak sikerét, ezek között mindenki találhatott neki valót. (Budapesti közgyűlés, Világtalálkozó, Rózsahegy Napok, bográcsnap, halászléfőző verseny, pázmánda szüret) Kicsit csodálkozunk is azon, hogy kedves szülőhelyünk polgárai nem olyan aktivitással képviseltetik magukat, mint ahogy mi elszármazottak gondoljuk. Nekünk minden régi arc és az a néhány perc találkozás régi élményeket elevenít fel. Egyesületünk és rendezvényeink mindig és mindenki számára nyitottak, szeretettel várunk minden érdeklődőt.

A Baráti Kör több évtizedes múltra tekint vissza, az „őskor” csak elbeszélésekben maradt fent, de a későbbi időkről sincs megfelelő dokumentumunk, ezért keressük gyökereinket.

No persze nem helyileg, hiszen mindenki tudja, Endrőd a világ közepén található.

Hanem időben szeretnénk mélyebben megismerni és írásban rögzíteni, mikor és hogyan jött létre ez a számunkra oly kedves baráti társaság.

Tehát kérjük mindazon kedves elszármazottakat, helyben maradtakat és tagjainkat, akik emlékeznek az egykori szerveződések és megalakulás hősi eseményeire ragadjanak tollat, vessék papírra emlékeiket és küldjék azt el nekünk a következő címre:

Szabó Béla 1022 Budapest, II. Fillér utca 93.

Tel/Fax: 06-1-326-6753; Mobil:06-20-9766-322;

E-posta: pille.1@online.hu

Azok, akiknek már nehezükre esik az írás, de sok emléket őriznek a fejükben, kérjük, szintén a fenti címen értesítsenek minket és örömmel meglátogatnánk őket egy beszélgetésre, hogy lejegyezzük a hajdani hőskor történeteit.

Előre is köszönjük segítségüket.

Az Új évben mindenkinek jó egészséget, sok örömet, boldogságot, sikereket kívánunk. Teljenek napjaink a legkevesebb problémával, örüljünk, ha egy-egy eseményen, rendezvényen élményeket gyűjthetünk és nyújthatunk környezetünknek. Segítsünk közelebbi és távolabbi hozzátartozóinknak, ismerőseinknek abban, hogy szülőfalunkat soha ne feledjék el.

2009. december

Timár Imre
EBK elnök

Önnök jogu van tudni...

hogy miről döntött a Képviselő-testület december hónapban

December 21-én, egy óra eltéréssel ültek össze a Kisterségi Társulás Képviselő-testületei a Polgármesteri Hivatal Nagytermében, majd ezután Gyomaendrőd Város Képviselő-testületének 2009. év utolsó ülésére is sor került.

Az együttes ülés napirendi pontjai:

Megvitatták, majd elfogadták a társuláshoz tartozó intézmények 2010. évben alkalmazható élelmezési nyersanyagköltségét.

Mraucsik Lajosné a Városi Gondozási Központ vezetője elkészítette és a fenntartó elé terjesztette beszámolóját a 2009. évben végzett tevékenységéről.

Elfogadták az Intézményi Társulás 2010. évi munkatervét.

Ismertették az intézményi világításkorszerűsítés „Szemünk fénye program” megvalósítását a Rózsasági Kálmán Kisterségi Általános Iskolában, amely reményeink szerint a költségek várható csökkenése mellett a tanulók komfortérzetét is javítani fogja, és nem utolsósorban védi a tanulók látását.

A testületi ülés a megszokott polgármesteri beszámolóval vette kezdetét, de egyáltalán nem szokványos eseményt ismerhettünk meg.

Várfi András polgármester 2009. december 15-16-17-én a testvérvárosok vezetőivel Brüsszelben járt, hogy átvegyék azt az Aranycsillag-díjat, amelyet a „Nők a politikai életben határon innen és túl” című közös projekt elismeréséért kaptak. Ezt a díjat az Európai Unió alapította (1993.) és minden évben olyan településeknek ítéli oda, amelyek a legtöbbet tettek az európai integrációért azzal, hogy az elnyert támogatások segítségével szorosabbra fűzték a kapcsolatokat a nemzetek között. Megtudhattuk, hogy erre a kitüntetésre az idei évben négy projektet tartottak érdemesnek (az olasz Monza, a horvát Rijeka, a máltai Hamrun és Gyomaendrőd).

Ezen kívül megemlítették a városban történt decemberi rendezvényeket, eseményeket. Karácsony jegyében szervezték meg az Idősek Karácsonyát a Kis Bálint Általános Iskola és Óvoda betlehemes előadását, amelyre meghívták a Képviselő-testület tagjait. Szó volt a Rózsasági Kálmán Kisterségi Általános Iskola szívet melengető ünnepi műsoráról is. Városi esemény volt a Szaloncukor Kupa, amelyen részt vettek a testvérvárosok delegációi. Minden érdeklődőt szeretettel vártak a szervezők a Katona József Művelődési Házba, az első alkalommal megrendezett „Mindenki Karácsonya” elnevezésű ünnepi forgatagba. A gyermekeknek állatokkal lehetett simogatni, meg lehetett tekinteni a felállított Betlehemet, és a közben megéheztet érdeklődők kaptak egy tál meleg gulyást is. Ez utóbbi esemény a Dréher söröző ötlete alapján történt, amelyet a Képviselő-testület 335.000 Ft-tal támogatott.

Liget fürdő fejlesztési koncepciója

A Gyomaendrőd Liget Fürdő Felügyelő Bizottsága és a Képviselő-testület Pénzügyi és Gazdasági Bizottsága együttesen áttekintették a fürdő jelenlegi pénzügyi, gazdasági helyzetét és megtették javaslatukat a működéssel és fejlesztéssel kapcsolatban. A rövid távú intézkedések között szerepel a belépőjegyek 10%-kal történő emelése, illetve a szolgáltatásokban közreműködő vállalkozók bérleti díjának felülvizsgálata.

Az ügyvezető igazgató a bevétel növelése érdekében tett árváltozásban minimális lehetőséget lát, ezért javaslata szerint hosszabb távon kizárólag a szolgáltatások szélesítésében, színvonalának és komplexitásának növelésében lát megoldást. Ilyen lehetőség a gyógyászat bővítése, vagy a már korábban is tervezett szauna-land megvalósítása is.

A Képviselő-testület a már kidolgozott munkarészeket a májusi ülésen tárgyalja majd tovább.

Varga Lajos Sportcsarnok további működtetése

A városi sportcsarnokot üzemeltető Garbel Trade Bt (később átalakult Kft.-vé, majd névváltoztatást követően Gyomagyöngye Kft. lett) bérleti szerződése 2010. február 28-án lejár. A szerződés lejártá miatt szükséges áttekinteni a Sportcsarnok további működtetésének lehetőségét. A bérbeadások útján történő hasznosítások tapasztalatai a következők:

- az üzemeltetők az alapfeladatokat ellátták
- az ingatlan fenntartásával több probléma is adódott, valamint a karbantartással kapcsolatos állagmegóvás is sok kívánni valót hagy maga után.

A Képviselő-testület ezért fontolóra vette a 2010. március 1. utáni üzemeltetéssel kapcsolatos változtatást is.

Települési szilárd hulladékkal kapcsolatos közszolgáltatásról szóló rendelet módosítása

Gyomaendrőd Város Önkormányzata 2008. január 1-től hulladékszállítási közszolgáltatást tart fenn.

A Gyomaközszolg Kft. ügyvezetője kifejtette, hogy a szilárd hulladék-szállítás rendszere sokat javult a 2007-2008-i állapotokhoz képest. Ezt elsősorban azzal indokolta, hogy a 60 millió Ft/év támogatás helyett ma 24 millió Ft-tal fenntartható a rendszer. Ez éves szinten 36 millió Ft-os megtakarítást jelent az Önkormányzatnak. A Gyomaközszolg Kft. által 2010. évre kalkulált szolgáltatási díjakat a Képviselő-testület megismerte, és a 2. fordulóban elfogadta. A szolgáltatási díjak esetében minimálisan, mintegy 3,8%-os, az infláció mértékénél alacsonyabb emelést javasoltak.

Közszolgáltatási díj január 1-től

1. Táblázat

Edényzet típusa	Közszolgáltatási díj (Ft/ürités)
80 liter	146
110, 120 liter	198
240 liter	294
660 liter	725
770 liter	800
1. 100 liter	1000

Az árak az ÁFA-t nem tartalmazzák

Vállalkozók részére végzett hulladékszállítás díjai: 2010. július 1-től

2. Táblázat

Ürtartalom (liter)	Üritési díj (Ft/ürités)
80	429
110-120	647
240	1100
1100	3229
5000	8945

Az árak az ÁFA-t nem tartalmazzák

Dél-alföldi ivóvízjavító program

A lakosság egészséges ivóvízzel való ellátása az önkormányzatok kötelező feladata. Az Európai Unióhoz való csatlakozás után Magyarország számára is kötelezővé vált a határértékek betartása. Az ivóvíz-minőségi problémák a lakossági arányt figyelembe véve leginkább a Dél-alföldi régiót érintik. A fenti feladat megoldása hívta életre a Dél-alföldi Ivóvízminőség-javító Konzorcium megalakulását. A Konzorcium jelenleg 206 tagot számlál, és nyertese is egy olyan pályázatnak, amely a víz minőségének javítására irányul. A Békés Megyei Vízművek Zrt. felvette a kapcsolatot az Aradi Vízművekkel abból a célból, hogy megyénk az elmúlt években készített kúttelepekről kaphasson jó minőségű és olcsó vizet.

A döntési javaslat értelmében a Képviselő-testület felhatalmazta a polgármestert, hogy az ivóvízminőség-javító program végett kössön megállapodást a „Közép-Békési Térség” Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulással.

Pályázati kiírás a Kner Imre Gimnázium Szakközépiskola és Kollégium igazgatói állására

A Kner Imre Gimnázium Szakközépiskola és Kollégium igazgatójának vezetői megbízatása 2010. augusztus 15-én lejár. Mivel az eljárás lefolytatása több hónapot vesz igénybe, a Képviselő-testület kiírja a pályázatot az igazgatói állásra. A megbízás öt tanévre szól majd, 2010. augusztus 15-től 2015. augusztus 15-ig.

Polgármesteri Hivatal létszámának meghatározása 2010. évre

Az Országgyűlés által elfogadott 2010. évi Költségvetési törvény komoly megszorításokat tartalmaz az önkormányzatok számára. Városunk önkormányzatának is 60.015 E Ft összegű működési, és 867.830 E Ft összegű fejlesztési hiány csökkentéséről kell felelősséggel dönteni. A csökkentés egyik lehetséges módja a humán erőforrás feladat átcsoportosítása, majd a felszabadult álláshelyen létszám leépítés. Az önkormányzat jelenleg 62 fő álláshelyből kíván 2010. évben 60-at megtartani, és ezzel is csökkenteni a működési kiadásokat.

Kilián tér közterületi elnevezésének módosítása

A Csókási-zugban lakók felvetésére a terület egyéni képviselője, Várfi András polgármester kezdeményezte a Kilián tér nevet viselő közterület névmódosítását, Dr. Csókási Béla nevének felvételét. A területi képviselő kikérte az érintettek véleményét. Az előre elkészített névre szóló 98 szavazólappal 26 nem érkezett vissza, 4 lakos nemet mondott, míg 62 lakó egyetértett a tér nevének megváltoztatásával.

Dr. Csókási Béla ennek a területnek volt a gazdája és kiemelkedő pedagógiai munkásságával nagy tiszteletet vívott ki magának. Igazgatója volt a helyi Polgári Iskolának, majd az Endrődön töltött évek után Szeghalmon a Gimnáziumban tanított, illetve pályafutását Gyomán a Gimnáziumban fejezte be. A tér nevének megváltoztatása méltó emléket állít majd a nagyszerű pedagógusnak.

Lehóczkiné Timár Irén képviselő

In memoriam

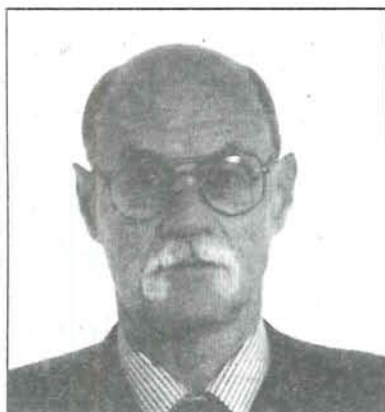
Szülőföld: Bölcso, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld.

Új kenyér íz, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

Elhunyt orvosaink IV.

Dr. Ugrin Nándor (1901-1956)

szülész-nőgyógyász
szakorvos, urológus

Uhrin Imre gazdálkodó és Sóczó Ilona szülők gyermekeként Endrődön született 1901-ben. A vallásos, keresztény erkölcsű párnak 12 gyermeke volt. Közülük a legtehetségesebbeket taníttatták: István mérnök, László jogász, Nándor orvos lett.

Ugrin Nándor elemi iskoláit Bencze Sándor igazgató keze alatt Endrődön végezte. Ez után Gyulára, a jó hírű katolikus gimnáziumba írtatták, ahol az „ernyedetlen szorgalmú, kiváló memóriájú, merész fantáziájú Nándor” kiténő eredménnyel érettségizett. Az orvosi diplomát Budapesten szerezte. Később szülés és nőgyógyász, majd urológus szakorvosi vizsgát tett.

Nemcsak szellemi, hanem fizikai képességei is kiválóak voltak. Szülőfalujában egyik népszerűsítője volt a labdarúgásnak és a tenisznek. Az endrődi Testnevelési Körnek első futballcsapatában jobbösszekötő volt. Később megszervezte a piros salakos pályás teniszszekést, melynek férfi tagjai a gyomai teniszszekőkkel bajnokságokat is vívtak.

Orvosi pályája kezdetén a fővárosban dolgozott a Tóth-klinikán, a Rókus Kórházban és a Fehér Kereszt Gyermekekórházban. Endrődön 1930-ban nyitott magánrendelőt.

Általános orvosi tevékenysége mellett főleg szülész-nőgyógyászként dolgozott. A harmincas években még ott-hon szültek az asszonyok. Nándor bácsi számtalan éjszakát töltött a tanyavilágban a petróleum lámpa mellett várva az új endrődi kis jövevényt. Ő volt az egyetlen szakorvos a községben. Akkoriban még évente 300-400 szülés volt Endrődön, így az általa életre segített babák száma ezrekben mérhető.

Betegeit szívesen látogatta kerékpáron. A tanyavilágba ösztől tavaszgi hintóval ment.

1935-ben megnősült, feleségül vette Halmágyi Margitot. Három gyermekük született: Nándor, Márta és Dorotyta. Példás, békés életet élt a család.

1935-ben a képviselőválasztásra készülő községben sortűz dördült, melynek 10 halott és negyven sebesült áldozata volt. A sebesülteket Ugrin Nándor részesítette elsősegélyben, mivel a tragikus esemény színhelye az ő házához esett legközelebb.

Jelentős része volt a Stefánia Egyesület létrehozásában. Tagja volt a községi képviselő testületnek is.

A második világháború frontja közeledtével a család elmenekült. A később hazatérő orvost elfogták és a község-házán őrizetbe helyezték. A falu népe azonban csoportosan vonult a község kommandóójához, s orvosuk szabadságát kieszközölte. A harcok megszűnése után a szülőotthon megszervezését irányította, mely a mai orvosi rendelő épületében működött.

Dr. Ugrin Nándor 1956. március 15-én fejezte be áldásos életét. Feleségével a Szarvasvégi Temetőben nyugsznak, ahol fekete márványkő idézi emléküket.

Dr. E. Szabó Zoltán

Egész évben várjuk kedves vendégeinket klimatizált, termálvizet szobáinkban.

Vállaljuk baráti, üzleti, családi rendezvények lebonyolítását klimatizált éttermünkben 70 főig.

**Az étterem nyitva
11-21 óráig.**

Baráti, családi üzleti rendezvény lebonyolítását vállaljuk a teljesen klimatizált Híd-fő étteremben 160 főig.

FÉSZEK Panzió és Étterem

5500 Gyomaendrőd, Szabadság tér 6.
Telefon/Fax: 06-66/386-718 - Mobil: 06-20/5599-240
E-mail: feszekpanzio@mail.globonet.hu
www.feszekpanzio.hu

HÍREK, ESEMÉNYEK A KIS BÁLINT ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ÓVODÁBÓL

Egészséges életmód

Az Egészségnevelési program november havi feladatául gyümölcsből és zöldségből készült ételeket kellett a felsős osztályoknak készíteniük.

A gyerekek – osztályfőnökeik irányításával – gyümölcsstortákat, süteményeket, salátákat, sült tököt, gyümölcsös muffint, birsalmasajtot, egzotikus gyümölcsök-ből készített bólét szervíroztak.

Az év tizenegyedik hónapja a fogászat jegyében is zajlik, különösen a kisiskolások körében. Ezért az alsós munkaközösség fogászattal és egészséges életmóddal kapcsolatos vetélkedőt rendezett. A fogmosással kapcsolatos kérdésekre jól válaszoló kisdiaokok gyümölcsleveket kaptak jutalmul.

Karácsonyi Ügyes Kezek Délutánja

A Diákönkormányzat hetedik éve rendezi meg a Karácsonyi Ügyes Kezek Délutánját. A tevékenység első számú irányítója Dinya Livia rajz szakos pedagógus volt. A résztvevők a következő díszeket készíthették:

- Gálné Juhos Éva és Fekécs Éva tanárnők vezetésével lampion,
- Uhrin Attiláné és Simonné Szrnka Zsuzsanna tanárnővel csuhébabát,
- Palicskáné Szegedi Katalin és Gordos Zsuzsanna tanárnő irányításával karácsonyi szalvétatartót,
- Dinya Livia tanárnő segítségével pedig ajándékdobozt.

A délutánon a munkát irányító pedagógusok mellett több felügyelő, segítő pedagógus is részt vett. A karácsonyi hangulatot fokozták a kedves karácsonyi dalok, melyek egész délután szóltak. Kellemes, jó hangulatú alkotó délután volt.

Mikulás és karácsonyi ünnepségek

December 4-én délelőtt a Mikulás meglátogatta a kisdiaókat, szaloncukorral kedveskedett az osztályközösségeknek. Délután tovább folytatódott az ünnepség közös énekléssel, játékkal. Az első osztályos tanulók kedves kis téli műsorral mutatkoztak be.

A karácsonyi ünnepséget az intézmény valamennyi diákja a Hősök úti iskolaegységben tekintette meg, ahol a kisdiaókból álló énekkar és irodalmi színpad tagjai adtak elő szívhez szóló betlehemi játékot.

Katolikus oldal

JANUÁRI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor és 17 órakor. Hétköznapokon reggel fél 8-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

Január 10-én és 24-én vasárnap fél 12-kor.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor.

Kedden, csütörtökön, elsőpénteken és szombaton este 5-kor.
A szombat esti előesti mise vasárnapi mise.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 16 órakor, hétfőn reggel 8-kor.
Szombaton 16 órakor vasárnapi előesti mise.

JANUÁRI ÜNNEPEK

1. péntek:	Szűz Mária, Isten Anyja, ÚJÉV
2. szombat:	Nagy Szent Vazul, Nazianzi Szent Gergely
3. vasárnap:	Vizkereszt
7. csütörtök:	Penyaforti Szent Rajmund áldozópap
10. vasárnap:	Urunk megkeresztelkedése
13. szerda:	Szent Hiláriusz püspök, egyháztanító
15. péntek:	Remete Szent Pál
17. vasárnap:	Évközi 2. vasárnap
18. hétfő:	Árpád-házi Szent Margit
20. szerda:	Boldog Özseb áldozópap
21. csütörtök:	Szent Ágnes szűz, vértanú
22. péntek:	Szent Vince diakónus, vértanú
24. vasárnap:	Évközi 3. vasárnap
25. hétfő:	Szent Pál apostol megtérése
26. kedd:	Szent Timóteusz és Szent Titusz püspökök
27. szerda:	Merici Szent Angéla szűz
28. csütörtök:	Aquinói Szent Tamás áldozópap és egyháztanító
31. vasárnap:	Évközi 4. vasárnap

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László tb. kanonok, plébános

„Hinnünk kell abban, hogy lesz nemzeti újjászületés”

Veres András szombathelyi püspök ünnepi interjúja a Magyar Nemzetben december 24-én

Magyar Nemzetben

(Hinni... 1., 5. o.) Veres András szombathelyi megyéspüspök nyilatkozik, aki figyelmeztet: „Egyre több család kénytelen szembesülni a rájuk szakadó szegénységgel, és sajnos nemcsak az ünnepi pénztárca apadásáról van szó. Sok helyütt még a napi betevő és fűtenivaló előteremtése is kétséges. Lelkiismereti kötelességünk törődni azokkal, akik körülöttünk ekkora nélkülözésben élnek. De ettől még igaz, a mostani, általánosnak mondható elszegényedés is segíthet minket, hogy felfedezzük az ünnep és az élet igazi értelmét, hogy vágyakozunk a lelki javakra, és közelebb húzódjunk egymáshoz. Persze ezzel semmiképpen nem azt akarom mondani, hogy meg kell békélnünk az ország hanyatlásával.” A főpásztor leszögezte: „Ott lesz igazán méltó a karácsonyi ünnepség, ahol nem az ajándékozás a főszerep. Maga Jézus a legnagyobb ajándék. Törekedjünk tehát arra, hogy minél egyszerűbb, minél betlehemibb – vagyis eszköztelenebb – módon éljük meg. Hiszen a Megváltó azért jött, hogy az Atya szeretetéről tanítson és tegyen tanúságot. Ezt a titkot kell nekünk is átéljünk a lélekre figyelve, s az ebből fakadó békét, örömet kell megosztanunk egymással. Ehhez külső eszközök, tárgyi dolgok keveset adhatnak hozzá. Nem csodálom, hogy egyre több családban születik olyan elhatározás, hogy idén ne vegyenek egymásnak drága karácsonyi ajándékokat, legfeljebb valami jelképeset.”

Veres András szerint nagy kihívása a jelenkor keresztényeinek, hogy az emberek jelentős része „tudatlanságból vagy tudatos döntéssel szakított Istennel és Jézus Krisztussal, s ugyanakkor más vallásokkal, mondjam úgy: a kereszténység előtti vallási tudattal azonosul. Például a reinkarnáció tanával, ami nyilvánvaló emberi eltévelyedés. Az ilyen személy csak az örök létezés

hitében él, abban, hogy halála után egy másik ember, vagy egyéb élőlény testében élhet tovább, azaz reinkarnálódhat a lelke. Krisztus nem ilyen örökéletet ígért nekünk, hanem Isten színe látását. Minden egyes ember egyedi és megismételhetetlen, nem folytatódik az élete másik emberben, vagy létezőben. Ebben a világban való létezése véges, de az örök életre született. Ezt teszi lehetővé számára az, hogy Isten Fia testté lett – inkarnálódott – ebbe a világba, ami által az Isten gyermekeivé lehetünk. Erről kell nekünk nemcsak szavakkal, hanem meggyőző, hiteles életformával tanúskodnunk.”

A Jobbik karácsonyi keresztállító akciójáról Veres András elmondta: „Még a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia titkára voltam azokban az években, amikor a Jobbik effajta akciói elindultak. Kezdetből fogva egyértelmű volt, hogy ennek politikai háttere van, méghozzá a hanuka-gyertyaállításal való szembenállás megmutatása. Akkor is azt mondtam, amit most: rossz irány ez. A kereszt a keresztény jelképek legszebbike ugyan, de nem a karácsonyi ünnepkörhöz tartozó szimbólum. Ha valóban vallásos meggyőződés él bennünk, nem szabad egy másik vallás jelképeivel szemben felhasználni. Ha komolyan vesszük hitünket, ez eszünkbe sem fog jutni, mert a karácsonyfát és a Betlehem-installációt érezzük kifejezőbbnek. Ha pedig mások kereszteteket állítanak politikai céllal, az durva támadás a Krisztus-hit ellen.” Veres András arra is figyelmeztet: „Szélsőségek mindig lesznek, ezt nem lehet tökéletesen kiszűrni a társadalomból. Remélem, vállalhatatlan megnyilvánulásaiuk felerősítik az emberek józabb, egészségesebb gondolkodású rétegének a hangját, azt a szándékot, hogy nagyon tudatosan ki kell állni a megbékélésért, egymás elfogadásáért és a tisztulásért.”

Azzal kapcsolatban, hogy 2006 tavaszán szomorúságának adott hangot, hogy az emberek többsége az addigi koalíciónak szavazott bizalmat, a püspök kifejtette: „Nem szeretnék a próféta szerepében tetszelegni, mert nem vagyok az. Amit három és fél évvel ezelőtt mondtam, azért bizonyult igaznak, mert az előtte is regnáló koalíció tevékenysége előre vetítette a jövőt. Természetesen a hatalom egyházhoz való viszonya miatt szólaltam meg akkor. A 2006-os választási eredménybe sajnos belejátszott nem kevés hívő ember szavazata is. Nem sejtették, hogy voksaiknak mi lesz a következménye. Én nyilván azért láthattam pontosan, mi fog bekövetkezni, mert sok eredménytelen és megalázó tárgyalás volt mögöttem a győztes politikai pártok képviselőivel. De azt még én sem gondoltam, hogy ekkora csődöt okoznak az élet különböző területein... Nehéz reménykedni, ha a pusztulásnak

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczy Géza

SZENT ÁGNES

Ünnepc: Január 21.
+Róma, 304. (?)

A 303-305 közötti években az utolsó nagy üldözési hullám szakadt a Római Birodalom keresztényeire. Diocletianus császár úgy vélte, hogy restaurációs politikája keretében föl kell számolni a kereszténységet. Sokan nem állták ki a hitnek ezt a próbatételét, mások viszont megkapták az erősség ajándékát, hogy vérukkal tegyenek tanúságot hitük mellett.

Amikor azután 313 után már nem háborgatták a keresztényeket, hamarosan összemoszták ez elmúlt idők történéseit. A Konstantin császárt megelőző idők szinte teljesen az üldözések idejének tekintették; az első évszázadok keresztényei hőskövé lettek. A vágyódással és büntudattal vegyes csodálat a vértanúk tiszteletének fölvirágzásához vezetett. Ami egy esetben hiteles és közismert volt, azt minden különösebb fontolgatás nélkül általánossá tették.

Eleven vértanúirodalom keletkezett, amelyben a költészet és a valóság sajátos törvényeket követett. Amit Szent Ágnesről tudunk, azt ezzel a háttérrel kell szemlélünk.

A legenda szerint szép termetű római leány volt. Egy gazdag ifjú megkérte a kezét, de ő Jézussal jegyezte el magát, s az Isten Fiáról beszélt az ifjúnak is. Rómában ekkor üldözték, kínozták, kivégezték a keresztényeket. Ágneszt a törvénytörés elé vitték, s ő megvallotta keresztény hitét. Ezután kőbálványok imádására akarták kényszeríteni, de ő ellenállt. A bíró igen csodálkozott, hogy 13 évesen ilyen erős hite van, mire Ágnes ezt válaszolta: „A hit nem az esztendőktől függ, hanem a szívtől. S a szív inkább tetszik Istennek,

mint az ember kora... Én soha meg nem szűnök Jézus Krisztust imádni, hogy köveket imádjak.” Ezután Ágneszt meztelenre vetkőztették, s bűnök házába vitték. Ekkor Isten csodát tett, s Ágnesnek sűrű, hosszú hajat adott, amely eltakarta őt. Egy angyal nagy fényvel vette körül, s az emberek nem is látták őt a nagy fényességtől. Ágnes imádkozni kezdett, ekkor egy fehér ruhát látott maga mellett, melyet magára vett. Az átok háza imádság templomává változott. Nemsokára megérkezett az ifjú is, aki feleségül akarta venni, s meg akarta támadni Ágneszt, de a támadó a földre esett, s az ördög megfojtotta őt. Az ifjú apja kérte Ágneszt, hogy ha valóban igaz Istent imád, támassza föl a fiát, s akkor ő is hisz benne. S Ágnes imádságára az ifjú föltámadt, s ő is keresztény lett. Erre még jobban megharagudtak a szentre, ördöngös leánynak nevezték, aki az emberek szívéit is megváltoztatja. Tűzre vetették őt, de a lángok kétfelé váltak, s nem Ágneszt, hanem a pogányokat égette meg. Végül lefejezték.

Koporsójánál csodák történtek, betegek gyógyultak meg. Konstancia, Nagy Konstantin császár leánya is Ágnes sírjánál gyógyult meg, ezután megtért, megkeresztelkedett, a sír fölé templomot emeltetett kolostorral, abban élt szüzességben.

Vértanúsága pontos idejéről hallgatnak a források. Már nem tudjuk kideríteni, hogy honnan merítik a legrégibb tanúk tudásukat. Római helyi tradíció őrizte meg a szent szűz, Ágnes vértanúságának hagyományát. E tradíciót a 4. század vége felé rögzítették írásban, s később káprázatos, mesészerű legenda szövődött köréje.

Bár a szent nevén kívül más alig volt ismeretes, Ágnes a hitnek és a tiszteletnek köszönhetően nagy szentté lett. Nevét fölvevették a mise római kánonjába. Egyházatyák és szónokok fáradhatatlanul hirdették e vértanú szűz dicséretét.

Ünnepét kezdettől fogva január 21-én ülték, mert a Depositio Martyrum szerint ezen a napon temették el.

A régi világban Ágnes napján adta át a jobbágy urának a lefejtett bort.

Mondás is kötődik e naphoz: „Ha Ágnes hideg, engesztel Vince, hogy teljes a pince.” Vagyis ha Ágnes napján hideg van, Vince (január 22.) jóváteszi ezt azzal, hogy tele lesz borral a pince.

Köszönetnyilvánítás

Iskolánkban 2009. november 21-én tartottuk a Szent Gellért Keresztje Egyesület jótékonyági bálját. A befolyt összegből hintát és egy libikókát vásároltunk, amelyet a diákok már birtokukba is vehettek.

Ezúton szeretnénk megköszönni minden szülő, vállalkozó és magánszemély támogatását, akik tombolatárggyal vagy anyagi és egyéb juttatásokkal segítettek rendezvényünket:

Lottózó Oszlács Csabáné
Szarka Csilla látszerész
Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet
Timár Ernőné
Yukka virágbolt
Narancs turi
Lizák István

Bethlen Agrár
Siker Kft.
Békés Megyei Önkormányzat
Domokos László
Polgármesteri Hivatal Hunya
Látkóczkiné Erdős Magdolna - fodrász
Telepolc
Ruházati bolt - Uhrin Attiláné
CM Méteráru bolt
Ruházati bolt Fanni Divat
- Bula Lajosné
Húsbolt - Boros Károly
Color-Shop papírbolt
Kner Nyomda
Velvet bútorbolt
Privát üzlet
Dávid - Ker Plusz Kft.

Zsilinszki Mihály és felesége
Iványi Miklós és felesége
Német György és felesége
Giricz László és felesége
Kucsmik István
Rostélyos húsbolt
Beláné Szabó Anikó - fodrász
Bartolák Tímea - kozmetikus
Solymosi Edit - fodrász

Köszl Mónika - kozmetikus
Gazdabolt - Farkas Máté
Rövidáru - Varga Mihályné
Kalamáris papírbolt

Szabóné Vaszkó Éva

Hírek a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvodából

Kísérletező nyolcadikosok

2009. december 2-án - halálának harmincadik évfordulóján - Öveges Józsefre emlékeztünk. Ezen a napon az érdeklődő szülők, tanárok és tanulók olyan kísérleteket láthattak, amelyeket a fizikát szerető 8. osztályos tanulók mutattak be.

A kísérletező gyermekek az elektromosságot, a mágnesség jelenségeit, a folyadékok, gázok nyomását, Archimedes törvényét, a hatás ellenhatás, tehetetlenség törvényét mutatták be érdekes, játékos formában. A délutáni együttlét alkalom volt arra, hogy diákjaink az alsóbb évfolyamosok érdeklődését is felkeltse a fizika iránt.

Nálunk járt a Mikulás

Az első osztályosok tanterme előtt verssel köszöntötték a régen várt vendéget.

Iskolakóstolgot a Szent Gellértben

Hagyománnyá vált iskolánkban, hogy minden évben két alkalommal vendégül látjuk a város óvodáiból a nagycsoportos gyerekeket.

Idén november 25-én látogattak el hozzánk az ovisok. Mivel közeledett a Mikulás és az Advent, így az állomások egy részén erre készültünk. Mikulás dalokat énekeltünk a kicsikkel. Az angol és német szakos kollégáinkkal az ünnep hangulatát idéző rövid monológokat tanultak, természetesen angolul és németül.

Az egyik teremben adventi kopogtatót készítettek a tanító néni segítségével, amelyet haza is vihettek. A tornaterem igazi verseny pályává alakult, ahol tanulóink segítségével ügyességi játékokat játszhattak, bátorságukat teheték próbára.

Az októberben megrendezett iskolai gyümölcsnap mintájára

(mely akkor nagyon jól sikerült) az ebédlőben az ovisok gyümölcssalátát kaptak, majd az asztalokon kirakott zöldségféléből különféle arcformákat készítettek vajas kenyérré. Alkotásaikat jóízűen elfogyasztották, miután elkészültek a „remekművek”.

Az utolsó állomáson minden csoport megkapta a kisújságot, melyet minden alkalommal ajándékként kapnak.

Úgy éreztük kollégáimmal, hogy a leendő iskolásoknak sikerült maradandó élményt nyújtani. Reméljük, márciusban ismét szívesen jönnek hozzánk a következő iskolakóstolgotra.

Molnárné Majoros Katalin

Karácsonyváró műsor

2009. december 22-én tartottuk iskolánk hagyományos karácsonyváró műsorát.

Az elmúlt hetek a várakozás és az ajándékkészítés jegyében teltek. Minden héten közösen gyűjtöttük meg az adventi gyertyákat iskolánk aulájában.

A karácsonyi műsort Kondorné Timár Erzsébet igazgatóhelyettes asszony nyitotta meg.

Hagyományainkhoz híven a 3-4. osztály Betlehemes játékot adott elő, majd az 1-2. osztály Mikulás az állatok között című jelenete következett.

Őket az énekkari és idegennyelvi műsorok követték, melyben angol és német nyelven énekeltek a gyerekek.

A műsor a zeneiskolások előadásával folytatódott.

A következő műsorszámban az 5. osztály néhány tanulója Túrmezei Erzsébet A négy fenyő című verses történetét adta elő, majd a felsős tanulók Maeterlinck A kék madár című mesedarabját jelenítették meg.

Az ünnepség méltó lezárásaként a 8. osztályos tanulók a Bibliából A Szeretet dicséretét mondták el.

A műsort Lukács László igazgató úr ünnepi beszéde zárta.

Kovács Anett Szabina
Varjú Diána
(képek a 12. oldalon)

Endrőd néprajza

Rovatvezető: Szonda István

A karácsonyi ünnepkör jeles napjai és népszokásai

Az ünnep olyan különleges időszak, amikor a közösség viselkedése eltér a hétköznapitól. Az ünnepek adják meg életünk lüktetését, a ciklikus ismétlődéssel, pedig megerősítik az egyén és közösség kapcsolatát. Az ünnep mindig közösségi, egyszemélyes ünnepek nincsenek. Az ünnep szó az „id nap”, vagyis „szent nap” szóösszetételből eredeztethető. A pogány időszak ünnepnapjaira épültek a keresztény ünnepeink. A karácsony a téli napforduló napjára esik és a pogány vallásokban Mithras a fény istenének ünnepnapja volt. A keresztény ünnepeink kétezer év alatt átszőtték életünket és legmeghatározóbb napjainvá váltak. A természet változásait megerősítő jeles napjaink viszont sok pogány kori hiedelmet megőriztek, melyek így tovább élnek napjainkban is.

A karácsonyi ünnepkör advent első napjával kezdődik és vízkeresztig (január 6.) tart. Az advent az egyházi év kezdete. A szó a latin adventus szóból ered, mely megérkezést, eljövételt jelent. Az időszak Szent András (november 30.) napját követő első vasárnapal kezdődik.

Első jeles napja Szent Borbála (december 4.) emléknapja, aki Kis-ázsiaiában halt keresztény hitéért mártírhalált. Korábban a bányászok, a tűzérkek és a várak védőszentjeként tisztelték. A magyar néphagyományban női dologtöltő nap. Nem szabad varrni, mert akkor bevarrná a tyúkok fenekét; nem szabad söpörni, mert elsöprik a szerencsét és Borbála-napkor nem hoz szerencsét a házra a női látogató- tartja a néphiedelem.

Szent Miklós (december 6.) napja az egyik legelőbb hagyományunk. A gyermekeket, a szegényeket megajándékozó, megsegítő Miklós püspök a 4. században a kis-ázsiai Myra városában élt. Már korábban is a keleti és nyugati egyház kedvelt szentje volt. A Mikulás szó a Miklós név szlovák megfelelője, és a csak a 19. század végén került a köznyelvbe. Az 1950-es évektől a télapó elnevezés jelent meg, mely az orosz „gyed moroz” fagyapó fordítása. Ez azonban nem egyezik meg Szent Miklós alakjával. A paraszti hagyományban a mikulásjárás szokása ismert volt főleg a Dunántúlon. Az ördögöt megregulázó Miklós püspök személyéhez kapcsolódik a láncos Miklós elnevezés.

Luca napja (december 13.) a jósló-varázsló hiedelmek és praktikák napja. Újkigyóson ezen a napon a rítusok nagy csoportja a baromfitermékenység fokozását szolgálta. Egész nap ülni kellett a ház asszonyának és lányának, hogy sok tojás lögyön, sok pénz gyűjjön be. Nem volt szabad varrni, mert bevarrták a tyúk lyukát. Általános szokás volt a lucázás és a ketyolás is.

A Luca-napi szerelmi praktikák közül meggyénkben gyűjtötték a gombócba sült cédulákkal való párválasztó jóslást. Luca napján gombócot főztek, melybe 12 cédulát külön belegöngyölítettek. A cédulákra fiúneveket írtak egyet pedig üresen hagytak. A gombócokat beletették a forró vízbe, amelyik legelőször feljött a víz tetejére azt gyorsan kikapták és a benne lévő név jelentette a leendő férj nevét. A lucaszék készítése a karácsony napjáig tartott, hiszen az éjjeli misén erre állva lehetett meglátni a boszorkányokat.

A szálláskeresés a paraszti ájtatosság egyik formája, mely szentcsaládjárás néven ismert az egész magyar nyelvterületen. Endrődön és a megye más katolikus falvaiban egészen a XX. század közepéig élt ez a szokás. A karácsony előtti kilencedik napon, kilenc napon át a Szent Család képét elvitték egymáshoz a családok.

Karácsony vigíliája (ünnep előestéje) a pásztorok vesszőhorodásának a napja. Ezen a napon a pásztorok egy nagy csomó vesszővel körbejárták a gazdákat. Adtak nekik egy-egy marék vesszőt, hogy tavasszal, ezzel hajtsák ki a legelőre a jószágot.

A betlehemezés ugyancsak karácsony előtti napokban járt misztériumjáték. Békés megyében Beck Zoltán gyűjtéséből több változatot ismerünk. A betlehemezés

mellett, főleg a protestáns falvakban kántálni jártak a gyerekek. Az alföldi kántáláskor 5-10 gyerek állt össze és december 24-én délelőtt elkezdtek a falujárást. Csodapásztorok midőn Betlehembe, Mennyből az angyal, Pásztorok, pásztorok kezdetű dalokat énekeltek. A kántálásért a gyerekek diót, almát, madár alakú kalácsot kaptak ajándékba.

A karácsony a keresztény egyház egyik legnagyobb ünnepe, a 4. század óta december 25-én ünneplik Jézus születését. Ez a nap a téli napforduló az ókori „Dies natalis solis invicti” a Nap újjászületésének ünnepe (Mithras-kultusz) volt. A középkorban karácsonnyal kezdődött az esztendő. Karácsony napján az étkezéseknek is különleges jelentősége volt. A karácsonyi asztalt mágikus tulajdonságokkal ruházták fel. A karácsonykor használt abroszt sütőabrosznak használták, az asztal alá helyezett gabonamagvak, széna, szalma a következő év bő termését biztosították. Az asztalra helyezett ételek - a szentelt ostya, mézbe mártott fokhagyma, dió, alma - a néphit szerint a család egészségét őrizték. A vidékünkön a töltött káposzta, a halételek, a kalács és a mákos tészta (angyali csík) fogyasztása általánosan elterjedt volt. A karácsonyfa állítása csupán az 1920-30-as években kezdődött el, mely lassan felváltotta a karácsonyi életfa, termőág állításának szokását.

A karácsony utáni népszokások közül talán a legarchaikusabb az István-naphoz kötődő regölés. A regölés a legények és házasság emberek termékenység-, bőség- és párokat összevarázsló, házról házra járó köszöntő szokása, a téli napforduló pogány kori emléke. Házra Irén közlése szerint a szeghalmi tanyákon még az 1950-es években jártak regölni a legények.

Aprószentek napja (december 28.) a Krisztusért mártírhalált halt betlehemi kisdedek emléknapja. Ezen a napon a szülők termőággal, vagy fűzfavesszővel megveregették a gyermekek láb-szarát, hogy frissek és egészségesekek legyenek.

Szilveszter (december 31.) a polgári év utolsó napja, az újesztendő vigíliája. Ezen a napon fontos szerepe van a zajkeltésnek. Ehhez kapcsolódó népszokások a kongozás, a pergőzés, a nyájfordítás vagy a szűzgulyafordítás. Az óévet elbúcsúztatták és az újévet köszöntötték, mint ahogy ezt teszi a régi egyházi ének:

„Uram itt állunk egy évnek sirjánál.
Hálát adunk ennek utolsó pontjánál.
De ha széjjel nézünk, ó be sokan nincsenek,
Kik az év elején mivelünk örültek.
Ők most már alusznak, aludjanak békével,
Egy jobb élet újévén velünk ébredjenek fel.”

A karácsonyi ünnepkör záró jeles napja vízkereszt (január 6.) E napon a pap megszenteli a házat és annak minden lakóját. A Háromkirályjárást ezen a napon végezték. A megyénkben legtovább Endrődön élt ez a szokás, melynek szép archaikus szövegét Beck Zoltán gyűjtötte fel és adta közre Népszokások Békés megyében című kötetében. Az Endrődi Tájházból 1982-ben felújították a népszokást, melyről Dr. Kunkovác László etnofotográfus készített fotósorozatot.

Most, hogy áttekintettük a karácsonyi ünnepkör jeles napjait és szokásait nézzünk körül, hogy napjainkban hogyan élnek ezek a közösségi ünnepek és a hozzájuk fűződő hiedelmek. A rendszerváltozás után a lucázás és a betlehemezés játékaik megjelentek az iskolai ünnepségek palettáján. Sok eredeti archaikus szöveg került újra a köztudatba. Sajnos sokszor csak külsőségekben jelennek meg a karácsonyhoz kapcsolódó ünnepi szokások, az igazi értelme gyakran elhomályosul. Pedig életünk minőségét mutatják, hogy ünnepeinket mily módon éljük meg. Remélem, ezzel a rövid összefoglalóval segíthetek abban, hogy megértsük a karácsonyi ünnepkör fontos üzenetét.

Betlehemezés az endrődi tájházban

Gyoma néprajza

Rovatvezető: Cs. Szabó István

Emlékeim eseményekről 1944-1945 fordulóján

1944. október 6-7-i orosz megszállás után Gyomán is berendezkedett annak rendje-módja szerint a katonai parancsnokság. Édesanyámmal s négyen testvérek mi is megtértünk keselyösi tanyai „bujdosásból” (előző számban megjelent írásomban erről részletesen beszámoltam). A G. Nagy házban (Hősök Emlék útja 57.) magas rangú katonatisztek voltak beszállásolva. Nevekre a felnőttek sem emlékeztek, csak egy vidám – valószínű segédtsízt – „Miska kapitány” valamint egy, „major” (örnagy) hagyott emlékezetben néhány említésre méltó dolgot. Többek között Miska kapitány tanított engem egy zsákmányolt flóbert puskával csorba edényekre célba löni a „Körözsajban”. A G. Nagy porta a „hött-ágra, dög-körözsre” rúgott ki véggel. Lautner Gyuláné G. Nagy Liduska néni – G. Nagy tata húga – Hősök Emlék útja 61. sz. házában is orosz tiszték voltak elszállásolva. Többek között egy polkovnyik (ezredes), aki aztán az 1944. okt. 15. körüli ún. „mezőtúri csatában” elesett, itt e házban lett felravatalozva, innen temették, ma is előttem van veres drapériával, feketével vegyesen letakart asztalon feküdt nyitott kopsorsóban, orosz szokás szerint.

Megjegyzem, hogy ezt megelőzően meg német repülő s tiszték voltak a G. Nagy házban elszállásolva, akiknek támaszpontjuk, vagyis repterük a fattyasi legelőn volt. A különbség velük kapcsolatban annyit volt, hogy a németek rendkívül távolságtartók voltak, de egy szobát a „háziaknak” hagytak. Összesen voltunk nyolcan. Az oroszok viszont csak az alsó épületben egy szobát „hagytak” meg, oda zsúfolódtunk be. Minket, gyerekeket néha a németek megkínáltak csokoládéval, tele voltak velem, meg keksz-félékkel. Az orosz konyháról piroggal kínáltak bennünket a tiszti szolgák (mert náluk is voltak ilyenek), de az olyan volt, hogy nem tudtuk megenni. A Hatytyú nevű kuvasz is fanyalagva foglalkozott velem egy-két napig. Az őrszemélyzet sima

parolis katonákból állott. Ők aztán sok érdekes dolgot műveltek. Időnként levonultak a Körözs-ajba s anyaszült meztelenre vetkőzve fürödtek, mielőtt kézi gránáttal két-három kerek-kas halat szedtek ki a vízből. A halat aztán nagyjából megtisztították, iszonyú mennyiségű vereshagymát vagdosztak rá, megsózták és forró vízzel lelocsolták és ették, ették..., majd jóízűen ittak rá a pocosi rizling seprős ajját is, mert ekkorra már csak az maradt. De megitták nagyanyám nagy üveg kölnijét, amit az egyik német tiszttől kapott, de nem használta. De megitták a kék láng spirituszt is. Az árucseré is beindult, nagyanyámtól egy tetejes katonasapka gyufáért (szpiciski) az egyik „ruszki szoldát” egy tetejes sapka tőjást kapott. Azt rántottának megsütötte, egy ültőhelybe meg is ette. A gyufa, cukor, petróleum, só, igen nagy kincs volt akkoriban. Első napokban néhány libának kitekérték a nyakát és csak úgy éppen megtépve, kibelezve tokostul megsütötték, de a tokos bőrit nem ették meg. A szalonát foggal tépték. Nagyanyám egy darabig megálta, hogy ne avatkozzon közbe, de aztán elkezdte őket „tanítani”; ha a ruszki katona nem jól csinált valamit, könnyen megkapta: „az anyád p...ját, hát figyej mán jobban”, a végén a katona kórusban mondogatták, ha látták, hogy nagyanyám haragszik rájuk: „da, da ponyemáj mama anya p...ja mama, anya p...ja mama...”. Őrséget álltak a katonák, alul-felül, de egyik este izgatottan jött Miska kapitány, hogy kozákokat szállásoltak a községbe az őrséget megkettőzik, mert a kozákoktól minden kitelik (nagyanyám németül társalgott vele, mert mint kiderült „volgai német” volt, őseit még I. Nagy Péter cár telepítette oda). No de románok is jöttek, de mikor ezt mondta, egy nagyot köpött a bal válla felett, amúgy oroszosan. Másnap aztán láttunk a járdán vágtazni kozákokat, a ló elnyúlt alatta, de így is csapkodta kancsukával. S ekkor láttam először oroszosan lovat hajtani, oldaldeszkás gumike-

rekü, hosszúderekü kocsiba befogva két ló s elől a kocsis térgyelve hajtott s a hosszú hajtószárral csapkodta a lovakat.

Aztán ebből több halálos kimenetelű baleset is volt, mert a zabrált magyar lovak ezt a bánásmódot nem tűrték s bizony kirúgtak amúgy istenesen... Volt aztán halál a pálinkavedelésből kifolyólag, a Körözsajban a Mirhóban ott fetrengett három katona, kínjukban itták a dög-körözs vizit, azt mondták a népek, hogy meggyuladt bennük a pálinka, a közelben lévő aszszonyok tejet ittak velük, de bizony kínok közt kimúltak. Az orosz szanitécek csak legyintettek rájuk. Édesanyám mezőberényi születésű Braun Magdolna úgy menekült meg a „malenkij robottól”, hogy a helyi túlbuzgó „polikárokat” (így hívták a helyben megalakult kommunista civil azonnal jelentkező, bosszúra éhes emberekből álló fegyveres alakulatot. Karszalaggal ellátva nyomultak, a saját – német származású – fajtáját se kímélte. A bosszúállás mindennél előbb való volt.) az orosz tiszt kirugdosta az udvarról. A policárok között volt egy, akit „Demokratikus Jósának” mondott a nép, mert állandóan a demokráciát szajkózta (amiből aztán semmi nem lett). Ő volt az, aki azt hajtogatta, hogy a halmagyi uraság Purglyékát írmagostól ki kell irtani. Közben a felesége a már kifosztott, lebontott, széthordott Purgly udvaház gardrobjából zsákmányolt Purglyné méltóságos asszony pongyolájában grasszált. De a túlbuzgó előző rendszert hűségesen kiszolgálta es most az oroszoknak is mindent és mindenkit kiadó hivatalnok hölgy, csak felkísértette édesanyámat a község házára. Aki aztán az orosz tiszt tanácsára pár hónapos Erzsi ke hűgommal a kárján jelent meg. A bizottság elnöke, egy magas rangú orosz tiszt, éktelen dühbe gurult, lehordta a készséges csinyovnyikokat, és édesanyánkat hazaküldte...

Cs. Szabó István

Háromkirályjárás

METÁL STOP KERÉKPÁR ÉS SZERELVÉNY ÜZLET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Tornádó elektromos kerékpárok

Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
Csövek, szerelvények
Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,

Háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika
Szegek, csavarok, zárok, lakatok
Fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók
GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44.
Tel.: (66) 386-909

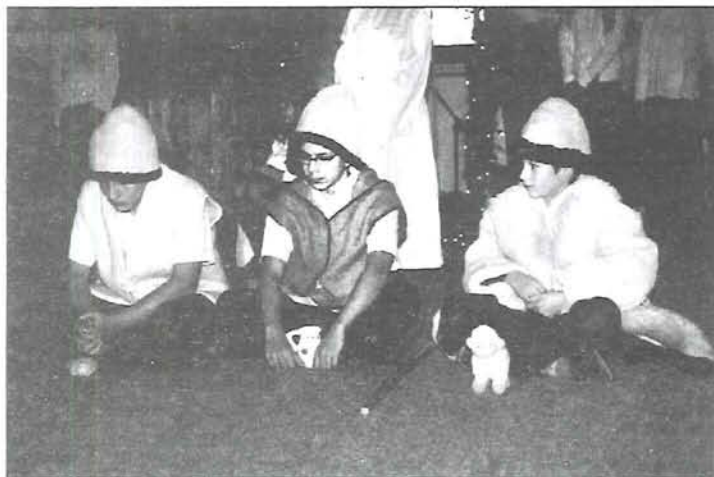
Hitelreható! Minden kerékpárhoz
értékes ajándékot adunk!

Fiatalokról fiataloknak

KARÁCSONY 2009

Karácsonyváró a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola- és Óvodában

Karácsony, Szenteste - gyerekek pásztorjátéka a hunyai templomban

Gyerekek karácsonyi játéka az endrői templomban, az éjféli mise előtt

POSTÁNKBÓL

Olvasóink írják...

Kedves Olvasóink!

2010-ben újságunk a XVII. évfolyamot kezdte. A mai nehéz világban – úgy gondoljuk – ez nagy dolog. Ezt köszönhetjük Önöknek, Kedves Olvasók. Köszönjük, hogy 17 éve folyamatos az érdeklődésük lapunk iránt, hogy érdeklí Önöket az Endrődön, Gyomaendrődön történő események, kultúránk, hagyományaink. És mi, szerkesztők is csodálkozva tapasztaljuk, hogy ez a kincseshánya kimeríthetetlen.

Az idő múlásával lapunk nem öregedhet meg, szükség van az állandó megújulásra, frissülésre. Ezt tesszük most, amikor egy új sorozatot indítunk, az **Olvasóink írják** oldalt.

Kedves Olvasóink! Ossza meg másokkal is értékes élményeit, emlékeit, gondolatait. Azokat az írásokat, vagy részleteit, melyet közlésre alkalmasnak találunk, megosztjuk a széles Olvasótáborral.

Címünk: Szent Imre Plébánia Városunk újság 5502 Gyomaendrőd, Pf. 13. E-mail: varosunk@gmail.com

***

Tisztelt Szerkesztőség!

Felháborodással olvastuk lapjukban, hogy meggyalázták a II. világháborús emlékművet. Az elhunytak nevei között szerepel férjem nagybátyja, Balla Fülöp (1923-1944. dec.), aki szintén a II. világháború áldozata.

1944. december 24-én Budapest ostromakor tűnt el, sajnos enél többet nem tudunk róla. Reméljük, hogy a tettesek kézre kerülnek, és méltó büntetést kapnak.

Nagyon színvonalas az újság, minden példányát elteszünk. A novemberi számban látható Szilágyi István színművész anyyira hasonlít néhai apósomra, mintha a fia lenne. Lehet, hogy valamelyik felmenőjük közös.

További munkájukhoz sok sikert kívánunk.

Üdvözlettel:

Balla Péterné, Balla Péter (akinek nagypapája még Bagó volt)

***

Kedves Laci!

Gratulálok a decemberi laphoz. Méltó a közelgő ünnepekhez. Igaz élményt ad a karácsonyi melléklet.

Külön öröm számomra, hogy a küldött képeslap is megjelent. Mi terved a Timár Máté levelezőlappal? Tervezed a közlését?

Jövőre én is szeretnék néhány írással kopogtatni a szerkesztőség ajtaján. Van néhány érdekes témám.

Szeretettel: V. Tamás

***

Tisztelt Szerkesztőség!

Nagy tisztelettel kérem, közöljék a leirtakat a „Városunk” c. újságban.

Meghívtak november 14-én 9 órára az Endrödi Községi Házba.

A fő téma az Inkontinencia, EGÉSZSÉG-NAP volt. Az orvosok és professzorok előadása nagyon tanulságos volt. Tudásuk és kedvességük lenyűgöző volt, egyben gyógyító. Rám így hatottak, és tanácsukat megfogadom. Úgy vélem, mindannyian így vélekednek a kitűnő előadás után. Lehetne nagyon sok szépet írni az orvosok, professzorok felkészültségéről, egy könyv kevés lenne. De akik ott voltak, úgysem felejtik el soha. Talán azért, mert dolgoztam az egészségügyben. Mégis Nótaénekes lettem. Szívet adhatok és kaphatok. Elnézést a személyes kiterőért.

Folytatva, az Egészség-nap második fele az énekeseké volt. Hárman voltak, Uhrin Benedek, Karda Beáta és Kegye János zenész.

Fényezették nagy sikerükkel az amúgy is felejthetetlen napot.

Végezetül, hogy mindez zökkenőmentesen lezajlott a Községi Ház minden kedves dolgozójának köszönhető. Bár többször volna ilyen felejthetetlen, csodás nap.

Ezt megköszönöm nagy tisztelettel Önöknek, hogy dióhéjban le is közlik. ...

Tisztelettel: Tóthné Fodor Ilona notaénekes

***

Szia Laci!

Kellemes Karácsonyi Ünnepeket és Boldog Új Évet Kivanok neked erőben, egészségben.

Köszönettel a több éves munkádért a website-ot illetően. Ez egy nagyon fontos oldal számomra, mint nem otthon élnek, így nyomon tudom követni a történéseket, eseményeket.

Üdvözlettel:

Jóska

Joseph Bella (Kinából)

KARÁCSONYI KONCERT A GYOMAI KATOLIKUS TEMPLOMBAN

Hírek a Rózsahegyi Iskolából

Tátika

Nyolc alsós és nyolc felsős előadóművész-csoport szórakoztatta a rózsáhegyi tornateremben összegyűlt közönséget. Szülők és iskolatársak szurkoltak többek közt a Black Eyed Peas, a Holly Dolly hasonmás csapatnak, és a fellépőkkel együtt énekelhették a táncdalfesztivál dalait, a Boney M slágerét. A kis művészek heteken át tartó lelkes felkészülése színvonalas műsort eredményezett. A másnap délelőtti eredményhirdetésen minden szereplő jutalmat kapott, a kategóriák legjobbjai pedig 4 torta elfogyasztása után nyalhatták meg mind a tíz ujjukat.

Második bések a tátika porondján

Téli projekt

A TÁMOP-3.1.4-08/2 számú, „Kompetencia alapú oktatás bevezetése felmenő rendszerben a gyomaendrői oktatási intézményekben” című pályázatunk keretén belül megkezdtük a három hetet meghaladó projektet, amely a karácsony témát öleli át.

A hetekre lebontott tevékenységek közül az első a játék hete volt. Délutánonként a gyerekek csapatokban, téli játékokban mérhették össze ügyességüket. Mivel az időjárás nem kedvezett ehhez, csak imitálva tudtunk versenyezni. Volt iglu- és hóemberépítés, hógolyódobás, és hópihefúvás. Nagy élvezettel rakták ki a gyerekek az óriás puzzle is, amely egy gyönyörű téli képet ábrázolt.

A második héten az iskolai könyvtárban hallgattak és mondtak karácsonyi meséket, mondókákat, dalokat a gyerekek. Megismerkedhettek a karácsonyi népszokásokkal is.

A nagyobbak inkább a hetedikesek által készített téli filmeket nézték nagy átéssel.

A hálottakról és látottakról rajzos beszámolókat készítettek.

A harmadik hét az ajándékozás jegyében telt. Műsort és ajándékokat készített minden osztály a neki sorsolt másik osztálynak. Így mindenki volt vendég, és vendéglátó is. A közös játék öröme túl érezhették, hogy adni ugyanolyan jó, mint kapni.

Pénteken reggelként közös énekléssel meggyújtottuk az iskola adventi koszorújának gyertyáit.

A negyedik héten a karácsonyi ünnepségre készültek az osztályok. Végül a tornateremben felállított óriás karácsonyfa mellett versekkel, dalokkal, jelenetekkel és az endrői betlehemesrel zártuk a karácsonyi ünnepeket.

Ennek a projektnek a kitalálója Molnárné Pésó Irma és Vaszkó András, valamint szorgos segítők, a hetedikesek.

I. Nemzeti Gyerek Lovasnap

Iskolánk szervezésében 40 Budapestre kiránduló gyerek a Papp László Sportaréna lelátójáról nézhette végig a Kinder Kupa Lovasversenyt. Láttak díjugratást, lovas szlalomot, fogathajtó stafétát,

Endrői betlehemes a hatodikosok előadásában

idomított lovak bemutatóját és lovastornát. A küzdőtéren voltak pónik, kis és közepes lovak, sőt kutyabemutató is. Megnézték a lovasjász világrekord kísérletét, aki lóhátról menet közben 11 mozgó céltáblát talált el. Miután a Mikulás is körbehajtatott kocsijával véget ért az előadás. A csoport a Nemzeti Múzeumban tett látogatás után indult haza a késő délutáni vonattal.

Karácsonyi képkirakó

Vendégségben

Tél

Tél tábornok parancsot oszt,
támadhat a hó-sereg.
Jégpáncélban villogóan,
harcol a teljes hadsereg.

Jégtüzerek záporozzák a jegeket,
hóágyúkkal támadják a közeli hegyeket.
Elfoglalták éjszaka az egész vidéket,
ember fia utakra már nem léphet.

Hull a hó

Óvodában azt tanultuk
Karácsonykor hull a hó,
Jó gyermekek ajándéka
Jézuskától várható.

Angyalkák a fenyőfára
Csengettyűvel szállanak,
Dicsőséget Kisjézusnak
Gyermekektől várjanak.

Ujházi Aranka

Színezd ki a képet!

SEGÍTHETTÜNK A BETEG GYERMEKET NEVELŐ CSALÁDOKON

Az idei esztendőben, azaz december 17-én csütörtökön is megrendeztük az Adományozás Napja keretében a „Segítsünk a rászoruló gyermekeken” jótékony célú adományozásunkat Gyomaendrődön, pontosabban a Gyomai Jézus Szíve Katolikus Templomban. Az elmúlt évhez hasonlóan 25 beteg gyermeket nevelő családon segíthettek azok, akik nagylelkűen

adományoztak, és ennek köszönhetően a csomagok értéke több mint tízezer forint volt egyenként. Az ügy mellé ált ebben az évben is a Templomos Lovagrend, az Élet Másokért Egyesület, a Katolikus Karitás endrődi csoportja, a gyomaendrődi kereszténydemokraták. Számos felajánló (névvel és név nélkül) segítette önzetlenül az ajándékozást: ki pénzzel, ki pedig természetbe-

ni felajánlásával.

Minden önzetlen segítőnek és támogatónak köszönjük felajánlását és fáradságos munkáját, hiszen így segíthettünk másokon. Isten fizesse meg áldásos tevékenységüket.

Köszönjük.

fr. Ungvölgyi János

Hogyan szerezzük vissza a nemzeti vagyont?

- részletek Drávik János előadásából -

2009. december 12-én városunk vendége volt dr. Drávik János író, közgazdász, publicista, a Szabad Európa Rádió nyugdíjas vezető programszerkesztője. A közel 150 fős érdeklődőnek az új világrend a kamatkapitalizmus és a szervezett pénzhatalom kialakulásáról és jelenéről tartott előadást. Valamint a rendszerváltás óta eltelt húsz évről és hogy „hogyan lehet visszaszerezni a nemzeti vagyont?“, mert mint kijelentette, Magyarországot a nemzetközi pénzpiac kormányozza!

Előadásában először a nemzetközileg megszervezett pénzhatalom kialakulásáról beszélt (Rothschild család...) majd a nemzeti vagyonunk kiárusításáról, a rendszerváltás hibáiról, és Magyarország hogyan került az elmúlt nyolc esztendőben adósság csapdába.

Magyarországról évente kiáramlik mindegy 5-6 milliárd euró tőkejövdelem, profit- és kamathozam formájában. Ennek oka, hogy hazánk a többi kelet-európai országhoz viszonyítva túlzott mértékben lett privatizálva.

Hazánk eladósodása azért hatványozódik nagy ütemben, mert saját kibocsájtású kamatmentes pénzt az 1990-es években lecserélték külföldről beáramló hitelpénzre, ezért évről évre növekvő kamatjádékot kell fizetni. A magyar pénzrendszer felett az ellenőrzést a külföldi pénzintézetek és befektetési alapok gyakorolják.

Hogyan szívják ki a pénzt a pénzpiacok szereplői Magyarországról?

Az egyensúlytalanság első számú oka, hogy a külföldi tulajdonú cégek és pénzintézetek a devizaműveleteken keresztül növekvő értékben több milliárd euró összegű jövedelmet vonnak ki Magyarországról. Erről síri csend van. A kormány részéről, de a médiák sem tájékoztatnak róla, csak azt sulykolják, hogy sokat pazarlunk, és fogyasztunk, jóléti kiadásaink túl magasak.

Ma már a legjobb szakértők is elismerik, hogy 5-6-szor annyi tőkejövdelem áramlik ki az országból, mint amennyi bejön. Feldolgozóipar 70%-a külföldi kézben van, a nagy- és kiskereskedelem 50%-a a bankrendszer 90%-ban külföldiek tulajdona.

Mi a kiút?

Inflációmentes közhitelezés. A kormánynak a kiszolgáltattott magyar emberek helyett a nemzetközi pénzvilágtól és a hazai intézményeitől átmeneti időre

visszavenni az alkotmányosan őt illető **monetáris szuverenitást**, akkor lehetővé válna olyan termelő és infrastruktúraépítő programok finanszírozására állami kibocsájtású közhitelekkel, amelyek eredményeként olyan termelőkapacitás-növekedés, olyan új objektumok többletárak és szolgáltatások keletkeznének, amelyek fedeznék a programokat finanszírozó **állami kibocsájtású pénzeket**. A történelemben számos példa volt már erre, hogy termelői és infrast-

rukturális programokhoz kötött állami pénzkibocsájtás nem okoz pénzromlást, mert a termelőgazdaság értéknövekedése fedezi a forgalomba kerülő pénzmennyiséget. A jelenlegi Magyarországon kidolgozott programot követve intézkedni kell arról, hogy a pénzkibocsájtás, a hitelrendszer és a deviza árszabályozás, azaz a **monetáris szuverenitás kormányzati ellenőrzés alá kerüljön**.

A pénzvilág érdekei helyett a magyar lakosság érdekeit követő demokratikus kormány kibocsájtana 14 ezer milliárd forint állami közpénzt, és vissza vásárolná vele a

bankrendszerrel lévő 14 ezer milliárd forintnyi állami hitellevelet (kincstárjegyeket, állami kötvényeket). A feles törvénynek számító MNB-törvény módosításával a kormány 2002 ősze óta 5%-ra csökkentett banki tartalékrátát felemeli 100%-ra, így a bankrendszer-től egy fillért sem vesz el, de arra kényszeríti a bankokat, hogy olyan pénzzel gazdálkodhassanak, amellyel tényleg rendelkeznek. Ezekhez a dolgokhoz kell bátorság, nem a pazarláshoz az ország kiárusításához. A jelenlegi kormány reformja a magyar munka jövedelmének az átcsoportosítását jelenti a munkától a nemzetközi pénztőke javára.

Az előadás végén kiderült, Drávik úr az elmúlt évben 60 előadást tartott az ország különböző városaiban ezekről a témákról, és mindenütt nagyon megköszönték felvilágosító előadásait, mint ahogy itt Gyomaendrődön is.

Búcsúzóul könyveit dedikálta, és felhívta az emberek figyelmét, hogy a 2010-es esztendőben esedékes országgyűlési választáskor megfontoltan szavazzunk!

**NARANCS
AJÁNDÉK
POHARAK BÖGRÉK
VÁZÁK, JÁTÉKOK
GYERTYÁK, EDÉNYEK
DÍSZTÁRGYAK, ÓRÁK
HÁZTARTÁSI CIKKEK
MŰANYAG ÁRU
300Ft/db
Gyomaendrőd Mikes út Fő út sarok
(a Narancs Turi mellett)**

Irodalmi oldal

A TOLLVONÁSOKkal ünnepelt az ötéves OMart Műhely

Szinte hihetetlen, hogy már öt éve fogadja vendégeit az OMart Kulturális Műhely. Pontosan 2004. november 19-én Balogh Tamás második prózakötete, a Nemlétező dolgok bemutatójával debütáltunk, s azóta számtalan műsoros estnek és kiállításnak adott otthont könyvesboltunk. Bizony, ha az érdeklődők száma meghaladta a százat, szűkösen bizonyult a termünk és kevésnek az ülőhelyek, de törzsközönségünknek e kellemetlenségek nem szegték kedvét.

Biró-Balogh Tamás

Különös véletlen, hogy az ötödik születésnapon november 20-án újra Tamást üdvözölhettük körünkben. Ezúttal második tanulmánykötetéről, a Tollvonásokról (Tiszatáj, 2009) beszélgetett vele a szintén gyomaendrődi, és szintén Bárka-díjas kritikus Darvasi Ferenc. A két fiatal irodalmár olyan kellemes, szellemes, oldott beszélgetéssel tárta fel az irodalomtörténeti munka mindennapjait, hogy a közönség észre sem vette, hogyan repült el 100-120 perc. Tamás munkamódszerei között szerepel többek között dedikációk és levelek gyűjtése, melyek segítségével kapcsolat-hálókat állít fel, s ezekből képes új adatokkal kiegészíteni jeles alkotóink életrajzát. Megtudhattuk, milyen kalandos utakon került birtokába egy-egy ilyen információ, s hogy még dedikáció-hamisítást is talált, amit a leszármazottak épp azért hoztak létre, hogy híres őstüket jobb színben tüntessék fel az utókor előtt. A sok utánajárást igénylő adatok begyűjtését a mindennapok robotja: az íróasztal melletti alapos elemzés követi. Bár ez „rabszolgamunka”, a kutató számára izgalmas kibontogatni a látszólag semmitmondó irományok sokaságából valami egészen újat. Tamás több ízben okozott felfedezéseivel (Egy eddig ki nem adott Kosztolányi vagy Nemes Nagy Ágnes kötet, vagy kinosan elhallgatott életrajzi adatok) megbotránkozást irodalmi berkekben. A tények azonban önmagukért beszélnek, s – mint, ahogy Tamás maga is vallja – semmit sem vonnak le a zseniális alkotások értékéből, sőt az eddig nem ismert információk

birtokában árnyaltabb értelmezést kaphatnak bizonyos részletek. Ezen a köteten már Biró-Balogh Tamásként szerepel a szerző, így kívánva megkülönböztetni magát más publikáló Balogh Tamásoktól.

Általában igyekszünk műsoros estjeinket egybekötni egy új tárlat megnyitásával. Ezúttal a volt 2. Számú Általános Iskola felejthetetlen magyartanára, Darvas Tibor bácsi hátrahagyott fotóiból válogatott össze számunkra leánya, Urrinné Darvas Erzsébet egy kiállításra való. Külön örömet okozott, hogy a megnyitóra eljött Tibor bácsi fia ifj. Darvas Tibor is. A képek

Darvasi ferenc

a 60-70-80-as évek hangulatát elevenítik fel. A társadalmi- és mindennapi eseményeket megörökítő felvételek mellett a gyomai részről készült képek láthatók, valamint néhány különösen szép természetfotó. A kirakott képek között néhány pályázatokon díjazott is látható. Sok érdeklődő nézte már végig a tárlatot, és több általunk fel nem ismert szereplőt sikerült azonosítani. Nosztagiázás közben gyakran elhangzik egy-egy anekdota az akkori időkről. Szeretettel várjuk azokat, akik szeretnek visszamerengni a múltba: e fekete-fehér igényes felvételek közt ezt megtehetik.

Oláh Gizella

Megjelent Valuska Sára második könyve

Karácsonyra megérkezett Valuska Sára új könyve, melynek címe: *Frianár*. A regény a Száva Evans-trilógia második kötete, a tavaly megjelent *Frésylla* folytatása.

Száva Evans hétköznapi lány, újságírással foglalkozik, mígnem kiderül róla, hogy egy másik világban, Cyntanaliában küldetés várja. Nincs ideje tiltakozni a kiválasztottsága ellen, hiszen élete veszélybe kerül, s így beleszöppen a számára ismeretlen, de mégis ismerősnek tűnő környezetbe, ahol néha veszélyes, néha vidám, máskor szomorú és elgondolkodtató kalandok sora vár rá. A második kötetben a feladatok és megpróbáltatások folytatódnak, de talán úgy érezheti az olvasó, hogy a főhős közelebb kerül tervei véghezviteléhez, bár ezért súlyos áldozatokat is hoznia kell...

Valuska Sára 16 éves, a Kner Imre Gimnázium tizedikes tanulója. Könyve az Océ Hungária Kft. „Az ember a világmindenséget beragyogó csillag...” című pályázatán bekerült a díjazott művek közé, s így az Océ Hungária Kft., a Budapest Papír Kft. és a Gyomai Kner Nyomda Zrt. támogatásával készült el. A könyvet Novák Hanga gyönyörű illusztrációi díszítik.

Kapható Gyomaendrődön az OmArt Könyvesbolt és Kulturális Műhely Fő úti üzletében.

Ízes Ízek

Január

Korhely leves

Apró kockára vágott füstölt szalonna kiolvasztott zsirján megpirítjuk a szeletekre vágott vöröshagymát. Hozzáadunk savanyú káposztát, és fedő alatt 10-15 percig pároljuk. Megszórjuk pirospaprikával, tört fokhagymával és felengedjük 1 liter hideg vízzel. A káposztát puhára főzzük, majd hozzáadunk karikára vágott virslit és tejfölt. Tálalás előtt ízlés szerint utána sózzuk, és erős paprikával csipösítjük.

Seidl Ambrus

FENYŐ FŰRÉSZÁRU

deszkák, OSB lapok, lécek, kerítéslécek, pallók, szegőlécek, gerendák, lambéria

TÚZIFA
bükk, tölgy, akác, akácfaoszlop

KAPUFA BT. Gyomaendrőd, II. ker. 467.
06/70 513-95-14
A kondorosi úton, a vásártér után

SZONDER

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

HIRDESSEN ÖN IS LAPUNKBAN!

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja. Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

Tányéros tévé, bárhol az országban

upc direct

Most a bekötéstől számítva
három hónapig
INGYEN !

Bronze csomag 29,

Silver csomag 40

magyar nyelvű műsorral

Akár 3 beltéri egységgel !

Silver csomag	Bronze csomag	M1	DSF
		M2	JimJam
		TV2	Minimax
		RTL Klub	Disney Channel
		Viasat3	BeBe TV
		Cool	VIVA TV - magyar
		FilmMúzeum	MTV - magyar
		Duna TV	MTV Hits
		Magyar ATV	MTV Dance
		Hír TV	MTV 2
		Comedy Central	VH1
		Zone Reality	VH1 classic
		Travel Channel	Viva - nemzet
		Discovery Channel	MTV Europe
		Spectrum	Sky News
		Animal Planet	CNN
		National Geographic	BBC World
		TV Paprika	Euronews
		Film+	DW TV
		Hallmark	CNBC Europe
		Eurosport	ZDF
		Eurosport 2	Pro7
		Extreme Sports	Rai Uno
		AXN	Sport 1
		Echo TV	Sport 2
		Viasat Explorer	Sport Klub
		Viasat History	Cartoon Network
		Deko	Boomerang
		MGM	Blue Hustler

Ezen felül még számos szabadon fogható csatorna!

Részletes feltételekről érdeklődjön üzletünkben
Telex Távközléstechnika
Békéscsaba Gyóni G u. 6. Tel.: 66/442-755
Mobil: 20/337-8010; 20/9-629-681

Műanyag ajtók, ablakok, téli kertek

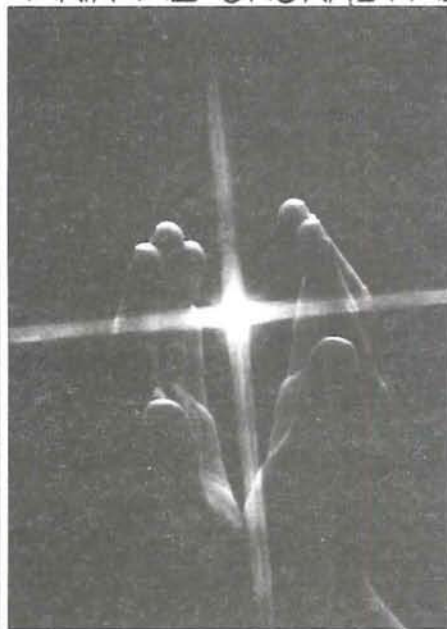
Németh Nyílászárógyártó
és Forgalmazó Kft.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem múltak el ők, hisz szívéinkben élnek;
Araiba szállnak árnyak, álmok, évek.
Oh itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”
(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

BUDAI JÁNOS gyomaendrődi lakos, november 29-én 68 éves korában megtért az Égi Hazába. Gyászolja: felesége és családja

FÜLÖP IMRE volt hunyai lakos 74 éves korában megtért Teremtőjéhez. Gyászolja felesége, gyermekei, unokája és a rokonság. Temetése Békéscsabán volt.

SALAMON ISTVÁNNÉ FARKASINSZKI MARGIT, gyomaendrődi lakos, december 11-én 89 éves korában az Égi Hazába költözött. Gyászolják rokonai

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi Katolikus Központi Temetőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni. További információ a plébánián hivatalos időben személyesen, vagy a 66/283-940-es telefonszámon.

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálozási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Az endrődi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Kézpénzbefizetés az endrődi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Fényképalbum

Balra lenn: régi endrődi képes levelezőlap
Jobbra: 1938 őszi szüreti bál, Szuromi András atya a vezető

Róm. kath. polg. isk. tornaterme

Katolikus Népház

Endrőd-nyugolposi róm. kat. „Szent István iskola”

Endrőd-pócskői Imi róm. kath. mentakola

Endrődi róm. kath. Egyházközség munkaház.

Endrődi róm. kath. Egyházközség építései 1930 óta

Mindenki Karácsonya

Sajnálhatja, aki nem jött el karácsony előtt Timár Jánosné és családja (Dreher Étterem és Panzió tulajdonosai) meghívására a Katona József Művelődési Központ udvarára, ugyanis nagyon finom gulyásleves elfogyasztása mellett egy baráti beszélgetésre, egy kedves szóra, mézes forró teára, forralt borra és egy kis műsorra is futotta a szervezők részéről.

Timár Jánosné kér meg egy rövid interjúra:

Mi volt a célja a kezdeményezésnek?

Az, hogy megszólítsuk a családokat, kimozdítsuk őket a szürke hétköznapokból, találkozzanak egymással és beszélgessenek. Azt mondhatom, hogy a rendezvény 30-40%-ban elérte célját.

2000 adag gulyásleveshez mennyi hozzávaló szükséges?

140 kg marhahús, 140 kg krumpli, 80 kg zöldség, 40 kg répa és a fűszerek.

Mennyi összegből és miből tudta mindezt megvalósítani?

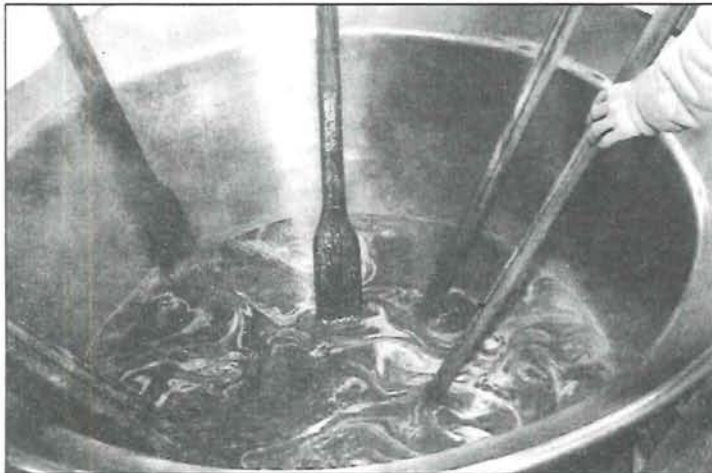
Ezt a családom és én szerveztem meg első alkalommal Gyomaendrődön. A Város a programot az Idegenforgalmi Alapból, pályázati úton 335 eFt-tal támogatta. A teljes költség 1.340 eFt-ba került. Tehát a fennmaradó részt önréből biztosítottuk.

Van-e, akit név szerint kiemelne?

Igazán az Endrőd-és Vidéke Takarékszövetkezetnek és a Kner Nyomdának köszönöm meg a segítségüket és természetesen a sok önzetlen segítőt említeném, akik nélkül nem lehetett volna lebonyolítani ezt a szép napot. A Kertbarát Körnek pedig azt köszönöm meg, hogy segítettek kiosztani a gulyásleveset.

Elfogyott-e a 2000 adag gulyásleves?

Örömmel mondhatom, hogy délután 4 órára minden elfogyott.

Megfogalmazódott-e Önben valami az ötlet, majd a megvalósítást követően?

Igen. Határozottan mondom, hogy érdemes volt a fáradság és a sok munka, hiszen tudtuk adni. Most tapasztaltam meg azt a családommal, hogy sokkal nagyobb dolog adni, mint kapni. Ilyenkor karácsonykor ez nagyon fontos üzenet. Tudjunk adni egy mosolyt, egy kimondott szót. Fontos egy tett, egy szándék, amit megvalósíthatunk és megtehetünk egymásért, és ezt tegyük addig, amíg megtehetjük. Mi ehhez szerettünk volna hozzájárulni egy kicsit.

Tervezik-e jövőre újra megszervezni a programot?

Mindenképpen szeretnénk ezt tovább vinni és folytatni, hagyományt teremteni. Még talán ismeretlen ez a fajta kezdeményezés, de reményeim szerint eljut az emberekhez az üzenet, az együttlét öröme. Több programmal és nagyobb reklámmal, eljutni minden családhoz.

Kívánom, hogy sikerüljön. A gyomaendrődiek nevében köszönjük a kezdeményezést és e nem mindennapi gasztronómiai attrakciót. Kérjük, hogy jövőre még jobban hirdessék meg, és színes gyermek, felnőtt programokkal gazdagítsák a rendezvényt. Akik tudnak, csatlakozzanak a kezdeményezéshez, segítsük e nemes szándékot!

Köszönöm a beszélgetést.

Ungvölgyi János

Kedves vásárlóim!

Januári ajánlataim:

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

- virágföldek, műtrágyák, növénytápok
- üvegdemizonok, cefrés hordók, műanyag kannák
- befőzéshez üvegek, üvegtetők, tartósító szerek
- szeneskályhák, kandallók, kályhacsövek
- zománcos üstök, üstházak, gázégők
- fűnyírók, lánzfűrészek, elektromos kézi szerszámok
- munkavédelmi bakkancsok, gumicsizmák, kesztyűk
- zománc festékek, falfestékek, glettek, csemperagasztók
- hígítók, ecsetek, kőműves szerszámok
- szegkek, csavarok, csiszoló anyagok
- műanyag kukák, műanyag rekeszek
- viaszos vásznak, fürdőszoba szőnyegek
- kávéfőzők, vasalók, konyhai edények
- fóliák, zsákok, izzók, elemek, stb.

Várom kedves vásárlóimat!

Boldog új évet kíván:
FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület *

Főszerkesztő: Iványi László * Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel., Fax: (66) 283-940 (20) 9457-843 varosunk@gmail.com *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Márton Gábor, Polányi Éva, Söcsö Géza, Szonda István, Várfi Péter *

Felelős kiadó: Vaszkó András * Megjelenik minden hónap első hetvégjén, Interneten minden hónap elsején *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHE/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: varosunk@gmail.com